

Софія Корнієнко, Сергій Корнієнко

СІМ'Я І ДИТЯЧИЙ САДОК — ОДНА РОДИНА

Навчально-методичний посібник

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

ББК 74. 200.5

К 67

Рецензенти:

доктор педагогічних наук, професор Ізмаїльського державного
гуманітарного університету

Н.В. Кічук

доктор педагогічних наук, професор Тернопільського національного
педагогічного університету імені В. Гнатюка

Я.П. Кодлюк

методист лабораторії дошкільної та початкової освіти
Тернопільського обласного комунального інституту
післядипломної педагогічної освіти

Г.Г. Провозюк

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Корнієнко Софія, Корнієнко Сергій

К 67 Сім'я і дитячий садок — одна родина: Навчально-методичний посібник. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2023. — 180 с.

ISBN 978-966-10-7336-3

Сім'я — найважливіший винахід цивілізації. Дошкільний заклад, діти і батьки — єдине ціле. Сучасне життя вимагає оновлення та урізноманітнення форм роботи колективу дитячого навчального закладу з родиною.

Цей посібник допоможе у проведенні батьківських зборів, родинних виховних заходів та забезпечить нетрадиційними підходами в цьому напрямку.

Посібник адресовано працівникам дитячих навчальних закладів, учителям початкових класів, практичним психологам, студентам навчальних закладів, батькам.

ББК 74. 200.5

Охороняється законом про авторське право.

Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

© Навчальна книга — Богдан,
майнові права, 2023

ВСТУП

Успішне розв'язання завдань, які визначені Програмою розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт», що затверджена на I Всеукраїнському з'їзді педагогічних працівників дошкільної освіти та впровадження Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі», потребують оновлення стратегії і тактики взаємодії педагогів із батьками, зміни її векторів та акцентів осучаснення предмета розмов, розширення спектра життєво важливих проблем, надання більшої щирості та відвертості зустрічам, їхній конструктивності, неформальності.

За переконанням Л. Гураш¹, модернізація дошкільної освіти не може не торкнутися сучасної сім'ї, залишити родину стороннім спостерігачем змін, що відбуваються у першій її ланці, не торкнутися її інтересів. Важливо залучати батьків до процесу оновлення змісту, форм і методів освіти своїх дітей, підтримувати бажання перенести доцільне в практику сімейного виховання.

Об'єднання зусиль допоможе створити широкий розвивальний простір, сприятливий для повноцінного буття дитини в сім'ї та дитячому садку, розкриттю нею своїх сутнісних сил, становленню як активного суб'єкта індивідуальної та колективної діяльності.

На часі складна й відповідальна просвітницька робота дошкільного закладу спрямована на розширення й поглиблення уявлень членів родини про сучасні навчальні заклади, роль вікових та індивідуальних особливостей дитини в її особистому становленні, сутність компетентності як інтегративну якість особистості.

¹ Л. Гураш. Родинне виховання: сучасні підходи / Упорядн.: Т. Вороніна, О. Мельник. — К.: Шкільний світ, 2010. — 112 с.

Сьогодні вкрай важливо узгодити позиції та очікування педагогів і батьків, принаймні з основних напрямів, гуманізувати взаємодію, налаштуватися на потребу професійного та особистісного самовдосконалення.

Для цього необхідно:

- ◆ ознайомити членів родини з ефективними методами і прийомами формування у дітей різних форм активності;
- ◆ формувати готовність розмовляти з дитиною на теми, які її цікавлять — про народження, сенс людського життя, любов, довіру, правду тощо;
- ◆ надати родинам допомогу у вихованні почуття впевненості в собі;
- ◆ переорієнтувати батьків із дорослої на дитячу модель буття дитини в сім'ї тощо.

Отже, завдання педагога — не перетворити батьків на вчителів, які мають удома продовжувати навчальний процес, а зробити домівку місцем затишку, радості, відчуття комфорту й захищеності.

Важливо підказати родині, як у домашніх умовах організувати художньо-творчу, продуктивну діяльність, забезпечити оптимальний руховий режим дитини та створити розвивальне середовище в дитячій кімнаті.

Ведуча роль в організації співпраці ДНЗ і родини належить вихователям. Завдання вихователя полягає в тому, щоб оживити і об'єднати позитивні фактори сімейного і дошкільного виховання, взаємно доповнювати і збагачувати один одного.

Вихователь-професіонал завжди намагається встановити тісний контакт із родинами вихованців, заохотити їх до спільної діяльності.

Зміст співпраці вихователя з батьками складається із наступних напрямків:

- ◆ психолого-педагогічна освіта батьків;
- ◆ залучення батьків до навчально-виховного процесу;
- ◆ участь батьків і дітей у спільній діяльності;
- ◆ надання психолого-педагогічної допомоги батькам.

Багаторічний досвід переконує, що ефективними формами взаємодії дитячого садка і родини є **батьківські збори** і **родинні виховні заходи**.

Батьківські збори — це універсальна форма роботи, яка дозволяє вирішувати цілий ряд завдань: організацію колективу батьків, їхню психолого-педагогічну освіту, управління процесом виховання, надання допомоги батькам у вихованні дітей і т.д. Це покладає вели-

ку відповідальність на вихователя щодо підготовки, проведення і результативності зборів.

До основних елементів підготовки зборів дослідники відносять:

1. Вибір теми зборів.
2. Визначення мети батьківських зборів.
3. Підготовчу роботу: вивчення вихователем та іншими організаторами зборів науково-методичної літератури з проблеми, що будуть розглядатися; проведення мікродосліджень серед дітей групи та їхніх батьків.
4. Визначення виду, форми та етапів батьківських зборів, методів і прийомів спільної роботи їхніх учасників.
5. Підготовку сценарію зборів.
6. Запрошення батьків.
7. Розробку проекту рішення зборів, його рекомендацій, пам'яток батькам.
8. Обладнання і оформлення місця проведення батьківських зборів.

Вихователь під час підготовки батьківських зборів повинен враховувати, що тема батьківських зборів повинна бути актуальною і обумовлюватися закономірностями розвитку особистості старшого дошкільника, особливостями життєдіяльності дітей групи, логікою формування педагогічної культури батьків.

Великою допомогою при підготовці зборів може бути проведення психолого-педагогічної діагностики вихованців.

Готуючись до батьківських зборів, вихователь повинен урахувати, в якій формі буде повідомлено батькам про їхнє проведення. Батькам буде приємно отримати іменне запрошення приблизно такого змісту:

Шановні Наталіє Вікторівно та Сергію Миколайовичу!

Запрошуємо Вас взяти участь у батьківських зборах на тему: «Роль сімейних традицій у вихованні дошкільників», які відбудуться 17 лютого о 18 годині в приміщенні групової кімнати.

Нам дуже важливо знати Вашу думку з приводу питання, що буде обговорюватися.

*З повагою, вихователь Ірина Петрівна
і члени батьківського комітету*

Для того, щоб збори були ефективними і викликали живий відгук у батьків, важливо використовувати різноманітні, але цікаві для батьків форми спілкування: майстерні сімейного досвіду, «круглі столи»,

збори, практикуми, вечори запитань і відповідей, інформаційно-дієві ігри, збори-диспути, майстер-класи, уроки для батьків тощо.

Досвідчені педагоги-практики визначили правила успішного проведення батьківських зборів

1. Для проведення батьківських зборів виберіть найбільш сприятливий день та годину. Приходьте на батьківські збори в хорошому настрої. Будьте максимально коректні і тактовні. Створіть атмосферу взаєморозуміння і взаємоповаги.

2. Особливу увагу зверніть на розміщення батьків у групі. Наприклад, можна розставити столи і стільці по колу, щоб всі учасники батьківських зборів добре бачили та чули один одного.

3. Звертайтеся до батьків тільки по імені і по батькові. Підготуйте візитки з іменами батьків, особливо тоді, коли вони ще недостатньо добре знають один одного.

4. Разом із батьками придумайте правила для учасників зборів. Наприклад: знімати верхній одяг обов'язково; не допускається мовчання при обговоренні проблеми; відкидаючи пропозицію (думку), необхідно вносити зустрічну; називати один одного на ім'я та по батькові або лише по імені тощо.

5. Бережіть час людей, запрошених на збори. З цією метою встановіть регламент і стежте за його дотриманням.

6. У ході зборів використовуйте ігри і групові форми організації взаємодії батьків.

Розпочинайте збори хвилинами радощів, під час яких вихователь повідомляє батьків про досягнення і позитивні риси у характері кожної дитини.

Використовуйте загальновідому рубрику «Зелена лампа», за допомогою якої можна програти будь-які проблемні ситуації з життя групи, окремої дитини і виявити позицію батьків (імена дітей не називаються, ситуації трохи змінюються), батькам пропонується знайти оптимальний варіант розв'язання певної проблеми.

7. Приймайте і поважайте думки та відчуття батьків, навіть якщо вони не збігаються з вашими.

8. Зробити спілкування на зборах невимушеним і відвертим може допомогти чашка чаю або кави.

9. При обговоренні проблемних питань спирайтеся на життєвий і педагогічний досвід найбільш авторитетних членів родини групи, на думку членів батьківського комітету і ради ДНЗ.

10. Визнавайте унікальний вклад батьків у процес виховання їхньої дитини, висловлюйте їм подяку.

11. Допомогайте батькам зрозуміти, що вони можуть суттєво вплинути на життя своєї дитини.

12. Намагайтеся, щоб на зборах були прийняті конкретні рішення.

13. Постарайтеся створити у батьків відчуття, що наступна зустріч максимально важлива і її не варто пропустити у їх же власних інтересах.

Не забувайте вести протоколи батьківських зборів. Для цього слід вибрати голову та секретаря зборів. М.О. Володарська пропонує таку форму протоколу.

Протокол батьківських зборів № _____

Дата «_____» _____ 20__ р.

Тема:

Присутні: _____ осіб.

Відсутні: _____ осіб.

Порядок денний:

1. _____

2. _____

3. _____

Хід зборів:

1. _____

2. _____

3. _____

Ухвалили:

1. _____

2. _____

3. _____

Результати голосування:

«за» _____,

«проти» _____,

«утримались» _____.

Голова зборів _____ (_____).

Секретар _____ (_____).

Закономірним етапом батьківських зборів є підведення підсумків, прийняття рішень зборів. Бажано, щоб батьківський комітет разом із вихователем підготували проект рішення, а на зборах батьки обговорили його і внесли пропозиції. Рішення може включати не тільки перелік запланованих дій і відповідальних за їхню реалізацію, а може бути сформульовано у формі рекомендацій або пам'яток для батьків.

Для осмислення результатів батьківських зборів вихователю бажано виявити ставлення батьків щодо проведених зборів. Для цього потрібно попередньо підготувати опитувальні листи для оцінок і побажань батьків.

Родинні виховні заходи дають можливість активізувати батьків, із пасивних спостерігачів перетворити їх в учасників організації виховного процесу дитячого садка, виявити інтереси й уподобання кожної сім'ї, організувати спільне дозвілля батьків і дітей, забезпечувати наступність поколінь, відроджувати звичаї та традиції нашого народу. Ефективність родинних виховних заходів значною мірою залежить від методичного уміння вихователя правильно їх підготувати і провести. Цей процес включає:

- ◆ вибір теми і форми проведення виховного заходу;
- ◆ визначення мети;
- ◆ добір доцільної системи малих підготовчих заходів;
- ◆ визначення дати і місця проведення;
- ◆ оформлення зали;
- ◆ визначення учасників;
- ◆ складання сценарію;
- ◆ хід виховного заходу.

Підготовка виховного заходу потребує творчого підходу з боку вихователя: по-перше, вихователь повинен зацікавити, заінтригувати ідеєю його проведення всіх членів групової родини (дітей, батьків, дідусів, бабусь та ін.); по-друге, добре і чітко продумати систему малих підготовчих заходів, яка включає конкурси, цікаві зустрічі, екскурсії, пошукову роботу, читання й обговорення тематичної літератури, перегляд та обговорення фільмів і діафільмів, підготовку номерів художньої самодіяльності, інсценізацій тощо, щоб діти упродовж підготовчого періоду багато про що дізналися, багато чого навчилися, жили перспективою радості завтрашнього дня.

Ефективність проведення родинного виховного заходу залежить від чітко визначеної дати і місця проведення. Місцем проведення може

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію
КНИГИ.